การศึกษาผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด

The Study of Reading Comprehension Development of Prathomsuksa III Students Using Story Prediction and Mind Mapping Techniques

อุทัยวรรณ โสลา (Uthaiwan Sola) *
สมปัต ตัญตรัยรัตน์ (Sompat Tantriratna, Ed.) **

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กำหนดเกณฑ์ 70/70 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนนอำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 26 คน ใช้รูปแบบการวิจัยก่อนการทดลอง (Pre-Experimental Research) และศึกษากับนักเรียนกลุ่มเดียว (The One-Shot Case Study) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด (2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรมเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลความเข้าใจในการอ่าน ได้แก่ (1) ประเมินผลงานนักเรียน แบบScoring Rubric และ (2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ได้แก่ (1) ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (2) ค่าความยากง่าย (Difficulty level) (3) ค่าอำนาจจำแนก(Discrimination) และ (4) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 2) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ (1) ค่าเฉลี่ย (Mean) (2) ค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด และ Scoring Rubric

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด นักเรียนมีคะแนนจากการประเมินผลงานและแบบทดสอบเฉลี่ยร้อยละ 78.19 มีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 92.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 70/70

คำสำคัญ: ความเข้าใจในการอ่าน การทำนายเรื่อง แผนภาพความคิด
Keywords: Reading Comprehension, Story Prediction, Mind Mapping

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่วิเคราะห์จากแบบประเมินผลงานนักเรียน (Scoring Rubric) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม ทำนายเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ การสรุปข้อคิดยังไม่ตรงประเด็นและในการเขียนนักเรียนเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องของเรื่อง แล้วคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยอาศัยบริบทจากเรื่องที่อ่านได้ เขียนแผนภาพโครงเรื่อง เขียนสรุปเรื่องได้ นอกจากนั้นยังสามารถเขียนเรื่องจากจินตนาการโดยการสมมติตนเองเป็นสิ่งนั้นอย่างสร้างสรรค์ได้ แต่ในการเขียนสรุปเรื่องนักเรียนร้อยละ 9.09 ยังเขียนเรื่องไม่เป็นไปตามลำดับเหตุการณ์ เนื่องจากขาดการเขียนแผนภาพโครงเรื่องที่ชัดเจน

Abstract

The objective of this research were to investigate the outcome of reading comprehension development of Prathomsuksa III students using Story Prediction and Mind Mapping Techniques. The research specified that at least 70 percent of the students passed the score of 70 percent or higher in their learning achievement (70/70). The target group was 26 Prathomsuksa III students who studied in the 2nd semester of the 2011 academic year at Ban Non School, Sum Soong District under Khon Kaen Primary Education Office, Service area IV. The Pre-Experimental Design was employed for this study with the One-Shot Case Study approach. The research instruments were 1) data collection tools included (1) learning organization with Story Prediction and Mind Mapping Techniques, (2) ten lesson plans taught for twenty hours. 2) reading comprehension data collection tools included (1) Scoring Rubric for students' task evaluation, an achievement test for reading comprehension. The statistical analysis included 1) test for effectiveness of the tools; content validity, difficulties level, discrimination powers and reliability 2) data analysis; means and percentage.

The findings were as follow:

1. The outcome of the reading comprehension development of Prathom Suksa III students using Story Prediction and Mind Mapping Techniques showed that 92.32 percent of students had learning achievement scores of 78.19 percent which higher than the specific criterion of 70/70.

2. When considered the outcome of reading comprehension of Prathom Suksa III students from Scoring Rubric evaluation, it was found that most students were able to propose questions, answer the questions, predict stories, list the sequence of the stories and summarized main concepts that the students could not do it right and some of them did not spell the word correctly.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่นำผู้อ่านไปสู่โลกกว้าง ช่วยพัฒนาให้ผู้อ่านมีความรู้ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำให้ประชากรและเยาวชนมีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต สารภาษาไทย (2548) แต่การอ่านยังเป็นปัญหาที่สำคัญของผู้เรียน คืออ่านแล้วตอบคำถาม จับใจความ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ และสรุปเรื่องที่อ่านไม่ได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่าน ทั้งยังเป็นปัญหาอุปสรรคในการเรียนรู้ กรมวิชาการ (2546) การอ่าน เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติ จากสถิติ"สังคมไทยขาดวัฒนธรรมในการอ่านโดยคนไทยอ่านน้อยมาก" ค้นเมื่อ 14 ธันวาคม 2554, จาก http://teacher.stjohn.ac.th/ จะเห็นได้ว่าอัตราการอ่านโดยเฉลี่ยของคนไทยลดลงเรื่อย ๆ จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) เรื่องสถิติการอ่านหนังสือของคนไทยพบว่า ในปี 2551 นั้นเหลือเพียง 39 นาที ต่อวัน เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงจากปัญหาการอ่านนี้เอง ได้ส่งผลให้เกิดปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ ค้นเมื่อ 16 ธันวาคม 2554, จาก http:// info.thaihealth.or.th/highlight/12371 ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้มุ่งเน้นในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยได้ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดไว้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้น ๆ และบทร้อยกรองง่าย ๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่งคำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน ดังสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ และบันลือ พฤกษะวัน (2543) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ และเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การอ่านอย่างสม่ำเสมอช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานที่ดี มีความรู้กว้างขวาง แต่ผลการสอบประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552, 2553 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 60.40 และ 62.50 ผลการทดสอบยังไม่ได้ตามเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 กำหนดไว้ คือโรงเรียนต้องยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นปีละ 5 % ทั้งนี้ เพราะครูขาดความเข้าใจเรื่องหลักสูตร ไม่วิเคราะห์หลักสูตร ไม่ศึกษามาตรฐานและตัวชี้วัด ไม่ประเมินตามสภาพจริง ส่งผลให้ผลการสอบไม่พัฒนาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 (2553)

แนวคิด หลักการ การพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน สามารถตั้งคำถามตอบคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ การทำนายเรื่อง เป็นการคาดคะเนหรือเดาเหตุการณ์ โดยอาศัยเหตุผลและประสบการณ์ทางภาษาของผู้อ่าน และในการเขียนแผนภาพความคิดเป็นวิธีการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาจัดเป็นระบบสร้างเป็นภาพ หรือสรุปเรื่องที่ได้อ่าน โดยการใช้ภาพสีและเส้น และการวิจัยครั้งนี้ได้แนวคิดของ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543) เป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ผู้อ่านจะต้องทำนายและคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าและสรุปเรื่องโดยใช้แผนภาพความคิด ตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม ดังนี้ ขั้นที่ 1 ทำนายเรื่องราว ขั้นที่ 2 คาดเดาและอ่าน ขั้นที่ 3 สานเรื่องย้อนกลับ ขั้นที่ 4 ลำดับความคิด ซึ่งสอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

การใช้เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด เป็นกิจกรรมการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านที่นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนได้ทำนายเรื่องหรือเหตุการณ์ล่วงหน้า ตั้งคำถาม ตอบคำถามเพื่อตรวจสอบคำทำนายด้วยตนเอง ลำดับเหตุการณ์ และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านและเขียนแผนภาพความคิดได้ เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจสอดคล้องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระที่ 1 การอ่านมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีบทเรียนน่าสนใจ นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่าย ได้รับความสนุกสนานในการเรียน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2547) กล่าวว่า นิทานช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน มีจินตนาการ ช่วยให้มีคุณธรรม จดจำความรู้เรื่องราวได้เร็วและง่าย นิทานหนึ่งเรื่องจะให้สิ่งดี ๆ แก่นักเรียน สอนให้มีความคิดจินตนาการ ส่วนด้านภาษานักเรียนจะจินตนาการตามคำพูด หรือภาษาที่มีอยู่ในนิทาน ซึ่งทำให้เข้าใจคำต่าง ๆ รวมทั้งคำใหม่ด้วย นภาพร ภู่ทอง (2546) นิทานช่วยคลายเครียด ส่งเสริมด้านอารมณ์ ความคิด เป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การเลือกเรื่องที่ตรงกับความสนใจจะพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดี

ดังนั้นผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ให้สูงขึ้นและให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดที่สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตามตัวชี้วัด ป. 3/3 ป. 3/4 ป. 3/5 ได้แก่ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านและสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านด้วยการใช้เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด โดยใช้นิทานเป็นสื่อการอ่าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด กำหนดเกณฑ์ผ่าน 70/70

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การที่นักเรียนอ่านเรื่องแล้วสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง คาดคะเนเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ สรุปข้อคิดของเรื่องแล้วเขียนแผนผังความคิดได้ ผลความเข้าใจในการอ่านได้มาจากคะแนนผลงานนักเรียนและแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ตามกำหนดเกณฑ์ผ่านที่ 70/70

2. ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินผลงานนักเรียน (Scoring Rubrics) และคะแนนจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน กำหนดเกณฑ์ผ่านที่ 70/70

3. นวัตกรรม “เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด” หมายถึง การจัดแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ทำนายเรื่องราว ขั้นที่ 2 คาดเดาและอ่าน ขั้นที่ 3 สานเรื่องย้อนกลับ ขั้นที่ 4 ลำดับความคิด

4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรม “เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด” หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น จำนวน 10 แผน 20 ชั่วโมง มีองค์ประกอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด และมีขั้นตอนวัตกรรมการใช้เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด เป็นกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านโนน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 26 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง

2. รูปแบบในการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย : การวิจัยก่อนการทดลอง (Pre – ExperimentalDesign) โดยทดลองกลุ่มเดียว (One - Shot Case Study)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิดตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1) การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่าน ได้แก่

1) แบบประเมินผลงานของนักเรียน (Scoring Rubrics)

2) แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

5. การสร้างและหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนาย เรื่องและแผนภาพความคิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1: การอ่าน พัฒนาขึ้นเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านได้แก่ แบบประเมินผลงานของนักเรียน (Scoring Rubrics) และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การตรวจผลงานของนักเรียนและแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากคะแนนจากการประเมิน ผลงาน และแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัย สามารถสรุปผล ดังนี้

การศึกษาผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด โรงเรียนบ้านโนน อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 4 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ เฉลี่ยร้อยละ 78.19 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 92.31 เมื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ผลปรากฏว่านักเรียนมีความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด

จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิดที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากนักเรียนได้ฝึกทักษะ

การอ่านผ่านกระบวนการอ่านเพื่อความเข้าใจได้ฝึกการตั้งคำถาม ตอบคำถาม ทำนายเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ และสรุปข้อคิด สามารถนำเสนอผลงานและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งผลการวิจัยการศึกษาผลการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิด ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นเนื่องมาจาก

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้ฝึกทำนายชื่อเรื่องที่จะอ่าน กล้าแสดงความคิดสนับสนุนคำทำนาย ได้คำทำนายอย่างหลากหลาย มีความคิดแปลกใหม่ โดยกำหนดเรื่องให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบในเรื่องที่ต้องการ หรือเรื่องที่ยังมีข้อสงสัยและเป็นปัญหาข้องใจอยู่ สอดคล้องกับพนิตนันท์ บุญพามี และพรทิพย์ ไชยรัตน์ (2542) กล่าวว่า การอ่านเพื่อหาคำตอบเป็นจุดมุ่งหมายในการอ่านและการทำนายเรื่อง ผู้เรียนที่จะทำนายเรื่องหรือคาดคะเนเหตุการณ์ได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน และขึ้นอยู่กับสติปัญญา ประสบการณ์เดิมและความยากง่ายของข้อความสอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุรเวชญ์ (2544)

นอกจากนั้นในการทำนายเรื่องราวนี้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนทุกคน เพราะครูได้จัดให้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มแต่ละคนได้ร่วมกันทำนาย หาเหตุผลประกอบนักเรียนได้แสดงออกในการพูดแสดงเหตุผลภายในกลุ่ม แสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนคำทำนายของตนเอง ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ทางภาษาอย่างกว้างขวางจะสามารถกำหนดคำทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ดีและใกล้เคียงกับคำทำนาย สอดคล้องกับสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2543) ที่กล่าวว่าในขั้นนี้นักเรียนจะได้ทำนายจากชื่อเรื่อง รูปภาพ หรือตอบปริศนาคำทาย นักเรียนสนุกสนานกับบทเรียนมีกำลังใจเมื่อตัวเองทำนายใกล้เคียงหรือถูกต้อง มีกำลังใจในการทำนายและอ่านเรื่องต่อไป

2. ในกิจกรรมคาดเดาและอ่าน นักเรียนคาดเดาเรื่องหรือทำนาย คาดคะเนเหตุการณ์ของเรื่องล่วงหน้าแล้วจึงอ่านเนื้อเรื่องเพื่อหาคำตอบนักเรียนมีความสนใจเรื่องที่อ่านและคาดคะเนเหตุการณ์ของเรื่องล่วงหน้าและรออ่านเนื้อเรื่องตอนต่อไป เพื่อหาคำตอบว่าตนเองจะตอบถูกหรือผิดจากเรื่องที่อ่านเป็นตอน ๆ เมื่อตอบถูกนักเรียนมีความพอใจ กระตุ้นให้อยากอ่านเรื่องต่อไป เรื่องที่ใช้เป็นสื่อในการอ่านคือนิทานสำหรับเด็ก อายุระหว่าง 8-10 ขวบ นักเรียนในขั้นนี้มีจุดประสงค์ให้นักเรียนใช้ความคิดหาเหตุผลสนับสนุนคำทำนายของตน เพื่อจะได้คำตอบว่าใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร

การคาดเดาหรือทำนายเรื่อง นักเรียนได้ทำนายเรื่องที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก คือนิทาน นิทานให้ความสนุกสนาน แทรกแนวคิด แฝงคำสอน ในการใช้ชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ ทรงพร สุทธิธรรม (2534) และศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2542) ที่กล่าวว่า นิทานยังให้ข้อคิดต่าง ๆ ปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความพยายาม ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความอดทน เป็นต้น และในการจัดกิจกรรมครูควรเลือกนิทานที่สนองความต้องการและวัยของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์สุดา นิลสินธพ (2523) ที่กล่าวถึงเกณฑ์การเลือกนิทานว่า ควรพิจารณาว่า เด็กมีความสนใจนิทานประเภทใด ความยาวของนิทานเหมาะกับช่วงอายุของเด็ก เนื้อหาสาระสอดแทรกข้อคิด คนสนใจอ่านที่อ่านมากจะมีประสบการณ์ในการทำนายที่ดี สามารถทำนายถูกต้องหรือใกล้เคียงกับเหตุการณ์มาก สอดคล้องกับ สมศักดิ์ สินธุรเวชญ์ (2544)

3. กิจกรรมการเรียนรู้สานเรื่องย้อนกลับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้เล่านิทานให้เพื่อนฟังเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และใช้นิทานเป็นสื่อในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน โดยนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มผลัดเปลี่ยนกันเล่านิทานให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟัง ถ้าใครติดขัดขณะเล่า ให้เพื่อน ๆ คอยช่วยเหลือ ช่วยกันเล่าต่อ ๆ กันเรียงลำดับเหตุการณ์ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เสร็จแล้วให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่านิทานให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นฟัง ในขั้นนี้พบว่านักเรียนทุกคนกล้าแสดงออก โดยการเล่าเรื่องรายบุคคลภายในกลุ่มและเล่าเรื่องต่อ ๆ กันจนจบเรื่อง นักเรียน

ได้ฝึกการพูดหน้าชั้นเรียน นักเรียนมีความมั่นใจในการแสดงออกสอดคล้องกับ ไพพรรณ อินทนิล (2534) ที่กล่าวว่านิทานสามารถช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ ทำให้เด็กตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้มากขึ้น พัฒนาดีขึ้นเป็นลำดับ ครูคอยแนะนำชี้แนะเมื่อนักเรียนทำไม่ถูก จากการสังเกตการเล่าเรื่องย้อนกลับ (ใครทำอะไรที่ไหน เมื่อไรและผลเป็นอย่างไร) เรื่องที่มีตัวละครน้อย มีลักษณะเด่น คือ จำได้ง่าย การใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้น ๆ จะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว และเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็ก เช่น ครอบครัว สัตว์เลี้ยง สอดคล้องกับ พรจันทร์ จันทวิมล (2528)

4. กิจกรรมการลำดับความคิด นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในขั้นนี้มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนช่วยกันคิดเขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่องที่ได้อ่านทุกคนการจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ พบว่า นักเรียนมีความพร้อม สนใจที่จะรับรู้สิ่งที่ครูสอน สอดคล้องกับ สุรางค์ โค้วตระกูล (2553) นักเรียนมีผลการเขียนพัฒนาขึ้นเป็นลำดับ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสามารถตั้งคำถาม ตอบคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ และสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้สูงขึ้น เห็นได้จากคะแนนแบบประเมินผลงานนักเรียน นักเรียนได้ฝึกเขียนแผนภาพความคิดเป็นกลุ่ม และเขียนเป็นรายบุคคล นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเขียนแผนภาพความคิด สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ในหัวข้อดังนี้ ชื่อเรื่อง (ใคร) ตัวละคร (ทำอะไร) สถานที่ในเรื่อง เหตุการณ์ที่เกิด ผลของเหตุการณ์ และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน นำข้อมูลความรู้ ข้อเท็จจริงดังกล่าวมาจัดเป็นระบบ สอดคล้องกับ น้ำผึ้ง มีนิล (2545) เนื่องจากแผนผังความคิดเป็นวิธีการคิดที่ต้องใช้สมองทั้งสองข้าง ซึ่งสมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ คำ ภาษา สัญลักษณ์ ระบบ ลำดับ ความเป็นเหตุเป็นผล ส่วนสมองซีกขวา จะทำหน้าที่สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความงาม ศิลปะ นักเรียนได้แสดงให้เห็นจากผลงานที่ปรากฏ สอดคล้องกับทวีศักดิ์ ภวนานนท์ (2545) การจัดความคิดโดยนำโดยนำหัวข้อเรื่องมาแยกเป็นหัวข้อย่อย แล้วนำมาจัดเป็นแผนภาพความคิดซึ่งจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน ทำให้รู้จักรวบรวมข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นระบบซึ่งจะจดจำได้ง่าย และแม่นยำยิ่งขึ้น และ ศิริพร วุทธนู (2553) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจตามเกณฑ์ที่กำหนด 70/70

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1.1 เนื้อหาบทอ่านควรให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีคุณค่าให้ข้อคิด เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่นักเรียน ตลอดทั้งเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

1.2 ผู้สอนควรจัดคละนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันไว้ในกลุ่มเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความความเข้าใจในการอ่านด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิดในระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรมีศึกษาความความเข้าใจในการอ่านด้วยเทคนิคการทำนายเรื่องและแผนภาพความคิดในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

ทรงพร สุทธิธรรม. (2534). **การศึกษาความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทานเพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง**. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ทวีศักดิ์ ภวนานนท์. (2545). **การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่นำเสนอด้วยเทคนิคการเขียนแผนที่ความคิด เรื่องการเพาะเลี้ยงปลากัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิพย์สุดา นิลสินธพ. (2523). **ครูขาหนูอยากฟังนิทาน: เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพฯ: ชมรมไทยอิสราเอล.

นภาพร ภู่ทอง. (2546). **ผลของการเล่านิทานประกอบสื่อต่าง ๆ ที่มีต่อการสร้างผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

น้ำผึ้ง มีนิล. (2545). **ผลของการใช้เทคนิคผังกราฟฟิกในการเรียนการสอนวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์กับคุณภาพชีวิตที่มีต่อการใช้ระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บันลือ พฤกษะวัน. (2543). **มิติใหม่ในการสอนอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

_____. (2543). **หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

พรจันทร์ จันทร์วิมล. (2528). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

พนิตนันท์ บุญพามี. (2542). **เทคนิคการอ่านเบื้องต้น**. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.

ไพพรรณ อินทนิล. (2534). **เทคนิคการเล่านิทาน**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2547). **การอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2548). **สารภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. (2542). **สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้สร้างสมองเด็กให้ฉลาดได้อย่างไร**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลายมือ.

ศิริพร วุทธนู. (2553). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2543). **หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สมศักดิ์ สินธุรเวชญ์. (2544). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2553). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. (2553). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนห้าดาว (Five Stars School)**. ขอนแก่น: เพ็ญพรินติ้ง.